

Representantforslag 103 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen og Odd Omland

Dokument 8:103 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helga Pedersen og Odd Omland om å flytte forvaltningen av investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes

Til Stortinget

Bakgrunn

Situasjonen i Kirkenes

Sør-Varanger kommune vedtok 30. mars 2016 å søke Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) om omstillingsmidler som følge av nedleggelsen av Sydvaranger Gruve AS.

Sør-Varanger kommune søker om 120 mill. kroner i omstillingsmidler fra staten ved KMD. Disse midlene skal fordeles over en prosjektperiode på 6 år, fra høsten 2016 til sommeren 2022. Det konkrete målet for omstillingsarbeidet er å skape 300 nye og sikre, lønnsomme arbeidsplasser i omstillingsperioden og å gjøre lokalt næringsliv bedre i stand til kontinuerlig omstilling og endring for å møte konjunktur- og markedsendringer.

Omstillingsarbeidet har som mål å erstatte bortfallet av de i overkant av 400 arbeidsplassene som forsvant da Sydvaranger Gruve AS, den viktigste private sysselsetteren i kommunen, gikk konkurs. I tillegg til nedleggelsen av gruverdriften er det en situasjon der handelstrafikken og kjøp av andre tjenester fra Russland, på grunn av sviktende russisk økonomi og valutakurs, har gått drastisk ned det siste året, noe som forsterker behovet for et omstillingsprosjekt.

Forslagsstillerne viser til at søknaden om omstillingsmidler vil behandles separat, men at det uavhengig av et eget omstillingsarbeid er nødvendig å se på andre virkemidler for å stimulere til ny aktivitet i Sør-

Varanger, og videreutvikle kompetansemiljø «i, for og om nord» som en del av nordområdepolitikken. Som et ledd i dette fremmes det med dette forslag om å flytte forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes.

Investeringsfondet for Nordvest-Russland

Investeringsfondet for Nordvest-Russland forvaltes av Innovasjon Norge. Fondet skal bidra til å finansiere investeringer som norske selskap gjør i Nordvest-Russland, nærmere bestemt i Murmansk og Arkhangelsk fylke, Republikken Karelen og det autonome området Nenets. Fondet ble opprettet for å bidra til næringsutvikling og næringssamarbeid mellom Norge og Nordvest-Russland. Fondet har i tillegg et spesifikt mål om å styrke næringsutviklingen i Sør-Varanger kommune.

Å flytte forvaltningen av et slikt fond til Sør-Varanger vil kunne gi ringvirkninger for næringsutviklingen også på norsk side av grensen, i tråd med målsettingen. Regionen har gjennom flere år opparbeidet stor kompetanse overfor Nordvest-Russland på utveksling og næringssamarbeid.

Fondet ble evaluert av Menon i 2015, og deres konklusjon er at fondet så langt ikke har gitt de effektene som var ønsket. De har derfor anbefalt å gjøre endringer på fondets utforming/innretning. Forslagsstillerne vil følge opp dette.

I rapporten fra Menon foreslås det å slå sammen de to fondene Nordvest-Russland-fondet (NVR) og Øst-Europa-fondet (ØSE), og at man skal ivareta fokus på investeringer i Nordvest-Russland, og samtidig åpne opp for å inkludere St. Petersburg i definisjonen av Nordvest-Russland. Forslagsstillerne vil be regjeringen vurdere dette nærmere.

Forslagsstillerne vil peke på at evalueringen viser at det er potensial for å

«gå nærmere på norsk næringsliv og løsrive seg fra noe av den satsingen man har valgt gjennom deltakelse i/på konferanser, møter i handelskammer, offisielle besøk osv.»

Og videre:

«Vi anser det som mer effektivt å forsøke å komme i dialog med selskaper her i landet, ev personer med nasjonalitet knyttet til virkeområdet, samt å være proaktiv og forsøke å generere forretningsmuligheter sammen med disse».

Dette er gode argumenter for mer lokal tilstedeværelse.

Forslagsstillerne mener det er ønskelig å benytte disse virkemidlene til å styrke innholdet i nordområdesatsingen generelt, ut fra følgende mål:

- Skape lønnsomme bedrifter og lokale og regionale ringvirkninger med utgangspunkt i ressursene som finnes i nordområdene, som f.eks. mineraler, sjømat og energi. Prosjektene skal bidra til økt lokal verdiskaping og løfte regionen i verdikjeden
- Øke FoU-graden i bedriftene
- Fremme det grønne skiftet i nord

- Fremme prosjekter innenfor biøkonomi og bioprospektering
- Fremme prosjekter som bidrar til bedre logistikk og beredskap
- Fremme prosjekter som bidrar til næringsutvikling med utgangspunkt i de ressursene som samisk språk og kultur representerer

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen flytte forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Sør-Varanger.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med nye retningslinjer som bidrar til at Investeringsfondet for Nordvest-Russland kan benyttes til å utløse lønnsomme prosjekter i nordområdene.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere konsekvensene av en sammenslåing av Nordvest-Russlandfondet (NVR) og Øst-Europa-fondet (ØSE).

7. juni 2016